

Pilar 3

Risiko og kapital 2023

Eika Boligkreditt AS

INNHold

1. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN	3	7. MOTPARTSRISIKO	18
<i>Kapitaldekningsregler</i>	3	<i>Risikovilje og eksponering</i>	18
2. SELSKAP, STRUKTUR OG VIRKSOMHET	4	<i>Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd og gjenkjøpsavtaler i kredittinstitusjoner</i>	18
3. OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING	6	<i>Motpartsrisiko knyttet til derivater</i>	18
<i>Risk Management i EBK</i>	6	<i>CVA-risiko</i>	19
<i>ICAAP-prosessen</i>	6	<i>Styring og kontroll</i>	19
<i>Gjenopprettingsplan med kapitaltiltak</i>	7	<i>Kapitalbehov</i>	19
<i>Risikovilje</i>	7	8. MARKEDSRISIKO	20
4. KAPITAL	8	<i>Risikovilje og eksponering</i>	20
<i>Kapitaldekning og regulatoriske krav</i>	8	<i>Vurdering av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto)</i>	20
<i>Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)</i>	10	<i>Vurdering av kredittspreadrisiko i verdipapirporteføljen</i>	21
5. STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO	11	<i>Styring og kontroll</i>	21
<i>Risikovilje og eksponering</i>	11	<i>Kapitalbehov</i>	22
<i>Styring og kontroll</i>	11	9. FINANSIERINGS- OG LIKVIDITETSRISIKO	23
<i>Kapitalbehov</i>	11	<i>Risikovilje og eksponering</i>	23
6. KREDITTRISIKO	12	<i>Styring og kontroll</i>	24
<i>Risikovilje og eksponering</i>	12	<i>Kapitalbehov</i>	25
<i>Generelt om kredittrisiko i EBK</i>	12	10. OPERASJONELL RISIKO	26
<i>Kredittrisiko – standardmetoden</i>	14	<i>Risikovilje og eksponering</i>	26
<i>Sikkerheter og garantier</i>	14	<i>Styring og kontroll</i>	26
<i>Løpende verdivurdering av sikkerheter</i>	15	<i>Kapitalbehov</i>	26
<i>Misligholdsrisiko i sikkerhetsmassen</i>	16	11. KLIMA- OG BÆREKRAFTSRISIKO	27
<i>Metode for beregning av nedskrivninger</i>	16	<i>Risikovilje og eksponering</i>	27
<i>Stresstest på boligpriser</i>	16	<i>Ansvarlig utlån</i>	27
<i>Styring og kontroll</i>	17	<i>Likviditet og refinansiering</i>	27
<i>Kapitalbehov</i>	17	<i>Operasjonelt</i>	28
		<i>Kapitalbehov</i>	28

1. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN

Denne rapporten omhandler risiko- og kapitalforhold (Pilar 3) i Eika Boligkreditt (EBK) og skal gi informasjon om selskapets risikostyring, risikomåling og kapitaldekning. Rapporten og vedlegg (Pilar 3 vedlegg) utarbeides i henhold til offentliggjøringskrav som fremkommer i åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR). Informasjonen i denne rapport oppdateres minimum årlig, frekvens for oppdatering av vedlegg fremkommer i respektiv rapport.

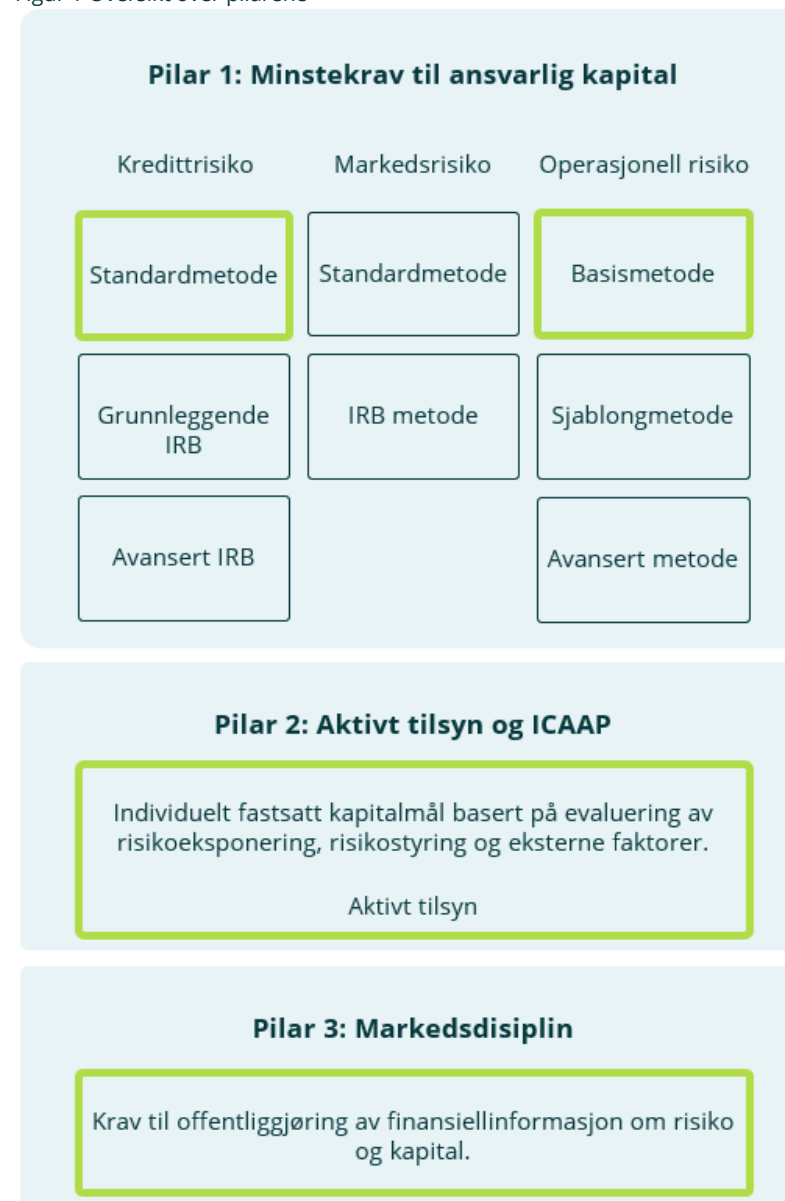
Kapitaldekningsregler

Regelverket for kapitaldekning består av tre pilarer:

- **Pilar 1** omhandler minstekrav til kapitaldekning for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I pilar 1 inngår også kapitaldekning knyttet til derivatmotparters kredittverdighet (CVA-risiko).
- **Pilar 2** omhandler en prosess for å vurdere selskapets totale kapitalbehov i forhold til risikoprofil, herunder kapitalbehov for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Kapitalbehovet vurderes i forhold til iboende risikoer basert på risikonivå sett på 12 måneders sikt.
- **Pilar 3** har som formål å supplere minimumskravene i Pilar 1 og tilsynsmessig oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere foretakets risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til operasjonell risiko. Dette innebærer at beregningen av kapitalkrav for disse risikoer følger CRRs kategorier og risikovektingsregler.

Figur 1 Oversikt over pilarene

2. SELSKAP, STRUKTUR OG VIRKSOMHET

Eika Boligkreditt (**EBK**) har som hovedformål å sikre lokalbankene i Eika Alliansen (eierbankene) tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (**OMF**). En viktig del av selskapets forretningsidé er å øke eierbankenes konkurransekraft gjennom å bedre tilgangen til ekstern finansiering i det norske og internasjonale finansmarkedet, både når det gjelder løpetider, betingelser og dybde i tilgangen. Selskapets virksomhet har som formål å redusere eierbankenes risiko. Ved utgangen av 2023 har eierbankene 98,3 milliarder kroner i samlet finansiering hos EBK, og har derved redusert behovet for egen markedsfinansiering med tilsvarende beløp.

EBK har konsesjon som kredittforetak og tillatelse til å oppta lån i markedet ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. I Norge ble regelverket for obligasjoner med fortrinnsrett vedtatt i 2007, og obligasjonstypen har blitt en viktig kilde for finansiering av utlånsaktiviteten i banker og kredittforetak. En samling av finansieringsaktiviteten knyttet til obligasjoner med fortrinnsrett i EBK har sikret eierbankene en aktør i obligasjonsmarkedet som innehar de nødvendige forutsetninger for å oppnå konkurransedyktige vilkår på innlån, både i Norge og internasjonalt.

Det er etablert støttemekanismer fra eierbankene til selskapet som består av eierbankenes forpliktelser til å tilføre selskapet likviditet og kapital i situasjoner hvor det er nødvendig. Eierbankene har et dynamisk eierskap i EBK. Dette vil sikre en årlig justering av eierandelen til den enkelte bank og OBOS slik at den tilsvarende eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

For å kunne være aktiv med utstedelser i både det norske og internasjonale finansmarked, må obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av EBK ha internasjonal rating. Med internasjonal rating fra Moody's Investors Service (**Moody's**) har EBK mulighet til å diversifisere sin finansiering, samt å kunne finansiere seg der hvor man oppnår markedets beste betingelser. Eierbankene har ikke anledning til å utstede OMF direkte, men gjennom EBK har de likevel tilgang på konkurransedyktig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eierbankene er EBKs lokale representanter som distributører. De ordner alt knyttet til boliglånet, herunder behandling av lånesøknad, etablering av lånet, endringer på løpende lån og opplåning mv. For kundene vil derfor et boliglån plassert i EBK fullt ut oppfattes og føles som et lån hos eierbanken, fordi den alltid vil være kundens kontaktpunkt i forhold til boliglånet. EBK har i utlånsprosessen ansvar for drift av utlånsystem, kredittpolicy, samt utbetalinger.

EBK er organisert i 5 avdelinger:

- Kredit
- Innlån og plassering
- Marked
- Økonomi og Back-Office
- Risikostyring og Compliance

Selskapet har 19 årsverk pr. 31. desember 2023. I tillegg benyttes tjenester fra Eika Gruppen AS, herunder HR og lønn, regnskap og profilering/marked. Selskapets IT-plattform leveres også av Eika Gruppen AS.

Figur 2 Eierstruktur og ledelse

Aksjonærer

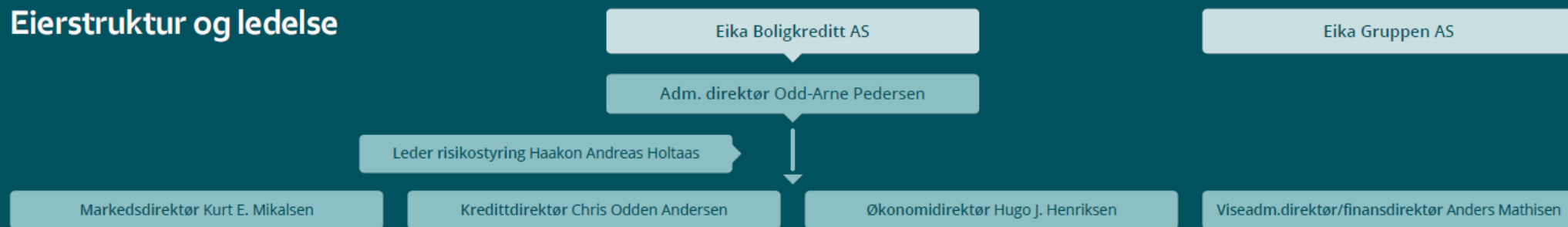
58 lokalbanker og OBOS¹

50 lokalbanker

100 %

100 %

Eierstruktur og ledelse

¹ Bank2 og Sandnes Sparebank er kun aksjonærer i Eika Gruppen AS. De 10 bankene i Lokalbankalliansen, Selbu Sparebank, Nidaros Sparebank, Aasen Sparebank, Sparebank 68° Nord, Tolga Os Sparebank, Drangedal Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank og Ørland Sparebank, er kun aksjonærer i Eika Boligkreditt.

3. OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING

Risikostyring i EBK

Ansvar for gjennomføring av selskapets overordnede styring og kontroll er organisert i henhold til figur 3.

EBK har etablert et rammeverk for styring og kontroll gjennom risikostrategier fra selskapets styre med kvartalsvis rapportering av status og utvikling. Det overordnede faglige ansvaret for risikostyring i selskapet er hos administrerende direktør. Selskapet vil ha fokus på å ha tilstrekkelige ressurser innenfor risikostyring og compliance og vil løpende vurdere tilgjengelig kompetanse og kapasitet.

Det gjennomføres kvartalsvis risiko- og compliance rapportering som gir en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer i selskapet, slik at ledelsen, risikoutvalget og styret kan påse at risikoeksponeringen er innenfor fastsatt risikovilje. Rapporteringen kvantifiserer og vurderer alle hovedrisikoer som er relevante for selskapet, herunder strategisk risiko, kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko og operasjonell risiko.

Et godt internt kontrollmiljø forutsetter forankring i hele organisasjonen, fra den enkelte medarbeider til selskapsledelsen og styret. Selskapets internrevisor er PricewaterhouseCoopers.

ICAAP-prosessen

Virksomheten er underlagt krav til å gjennomføre Internal Capital Adequacy Assessment Process (**ICAAP**) i tråd med finansforetaksloven § 13-6. Prosessen innebærer vurdering av behov for kapital hensyntatt selskapets mål, strategi, aktuelle og forventede risikoeksponeringer, samt gjeldende risikorammer og regulatoriske bestemmelser. Finanstilsynets moduler for risikobasert tilsyn samt metoder og stresstester som følger av Finanstilsynets rundskriv 3/2022 med vedlegg benyttes som forutsetning så langt det passer. Videre skal ICAAP bidra til

Figur 3 Styring og kontroll

å gi felles forståelse av risikobildet i selskapet og gi muligheter for evaluering av risiko opp mot kvaliteten på styring og kontroll. Dette gir grunnlaget for å fastsette kapitalmålene. Selskapets interne vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko, Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (**ILAAP**) gjennomføres som en del av ICAAP og omtales i samme dokument.

Estimerte budsjetter og prognoser utarbeides for 3 år frem i tid av administrasjonen. Basert på budsjett og prognose som representerer forventet utvikling i selskapet, foretar risiko- og compliancefunksjonen beregninger av kapitalbehov for de neste 3 år.

Risiko- og compliancefunksjonen analyserer kapitalbehovet sett i et framover- skuende perspektiv ved å foreta stresstester av hva som vil være et rimelig, men alvorlig krisescenario med økonomisk tilbakeslag, samt analyserer usikkerhet knyttet til forventet finansiell utvikling som påvirker kapitalen på kortere sikt. Scenariene er ment å reflektere en verste-fall-situasjon for selskapet.

Den foreløpige ICAAP-rapporten er viktig for styrets vurdering av at selskapet har forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. aksjeloven § 3-4 og eventuelle muligheter for å utbetale utbytte, behov for tilførsel av kapital, mv. Prosessen i styret innebærer gjennomgang og diskusjon av viktige forutsetninger i ICAAP-analysen, herunder:

- vesentlige forutsetninger i budsjett og 3 års prognose,
- vurdering av om stresstester er tilstrekkelig konservativ til å dekke en verste-fall situasjon, og
- vurdering av kapitalnivået, dvs. hvor mye kapital selskapet bør ha, herunder hvor stor buffer styret finner forsvarlig/ønskelig.

Innspill fra den innledende ICAAP-prosessen med vurderinger i siste styremøte før årsskiftet, samt endelige årsregnskap, danner grunnlaget for oppdaterte ICAAP-beregninger. Det utarbeides en ICAAP-rapport som oppsummerer ICAAP og ILAAP-arbeidet for selskapet. Styret i EBK godkjenner endelig ICAAP for selskapet som oversendes Finanstilsynet årlig.

Gjenopprettingsplan med kapitaltiltak

Selskapet har etablert beredskaps- og gjenopprettningstiltak for kapitaldekning i selskapets gjenopprettingsplan som skal bidra til at det eksisterer gode prosesser for styring av kapital. EBKs eierbanker er alle underlagt kapitaldekningskrav og har gjennomgående høy soliditet. Eierbankene er gjennom avtaleverk forpliktet til å delta i emisjoner for å styrke kapitalen i selskapet. Den enkelte eierbanks kapitaliseringsforpliktelse er primært begrenset til dens pro rata-andel av kapitalemisjoner, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets bankfinansiering.

Tabell 1 Selskapets risikovilje

Risikotype	Risikovilje
Strategisk risiko	Lav
Kredittrisiko knyttet til utlån	Lav
Motpartsrisiko	Lav
Markedsrisiko	Moderat
Likviditets- og refinansieringsrisiko	Moderat
Operasjonell risiko	Lav

Risikovilje

Risikovilje bestemmer det risikonivået styret er villig til å akseptere, og er for styret en akseptabel balanse mellom vekst, risiko og avkastning.

Styret vurderer sin virksomhet og påser at selskapet har en ansvarlig kapital som står i forhold til risikoen på den virksomheten som drives. Nivået på styrets risikovilje fastsettes i forhold til størrelsen på mulig tap av ansvarlig kapital i selskapet ved stressscenario. Selskapet opererer med lav, moderat og høy risiko. Selskapets klare utgangspunkt er å være et selskap med lav risiko.

Innenfor alle risikoområder stilles det krav til god styring og kontroll, og til at ledelsen påser at risikohåndteringen bidrar til at samlet risiko er i henhold til selskapets risikovilje. Basert på selskapets helhetlige risikoprofil forventer selskapet lave kapitalkrav utover minstekrav til kapital.

4. KAPITAL

Kapitaldekning og regulatoriske krav

Selskapet hadde pr. 31.12.2023 en kapitaldekning på 15,5 prosent i ren kjernekapitaldekning, 17,0 prosent i kjernekapital og 19,0 prosent i ansvarlig kapital. Kapitaldekningen beregnes i henhold til kapitaldekningsregelverket (CRR/CRD IV).

Risikovektet beregningsgrunnlag var tilsvarende 38,6 milliarder ved utgangen av 2023. Denne benyttes som grunnlag for beregning av de følgende krav til kapital.

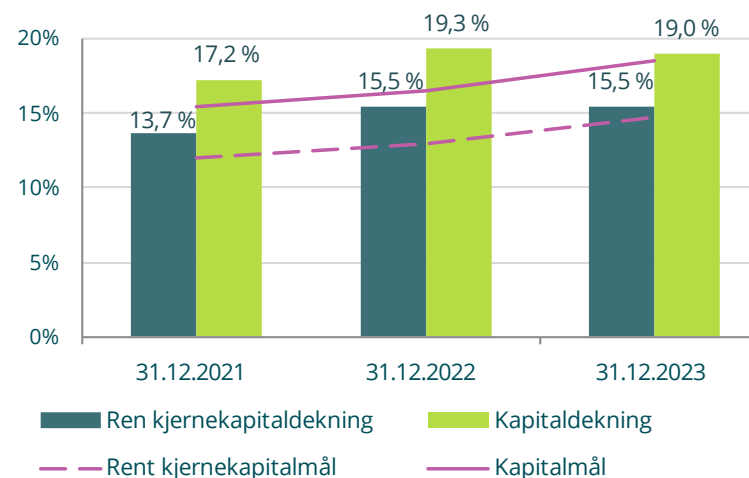
Under kapitalkravsregelverket skal EBK oppfylle pilar 1-krav, herunder minstekrav og bufferkrav, og pilar 2-krav.

Kapitaldekningen skal være høyere enn minimumskravet på totalt 8 prosent. Kapitaldekningskravet skal oppfylles av 4,5 prosent eller mer ren kjernekapital, minst 6 prosent kjernekapital, inkludert hybridkapital, og resterende kan oppfylles av tilleggskapital. Kravene gjelder i prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Kombinert bufferkrav utover selskapets minstekrav til kapital skal dekkes med ren kjernekapital og består av systemrisikobuffer (4,5 prosent), bevaringsbuffer (2,5 prosent) og motsyklisk buffer (2,5 prosent). Felles for bufferkravene er at muligheten for utbytte- og bonusutbetalinger begrenses i en situasjon der selskapet ikke tilfredsstiller kravene.

Pilar 2 omhandler en prosess for å vurdere selskapets totale kapitalbehov i forhold til risikoprofil, herunder kapitalbehov for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Finanstilsynet fattet vedtak om EBKs pilar 2-krav den 4. september 2017¹. Nedenfor følger et utdrag og en oppsummering av innholdet i vedtaket.

Figur 4 Kapitaldekning i Eika Boligkreditt

Tabell 2 Kapitalmål for Eika Boligkreditt

Kapitalmål	31.12.2023
Minimumskrav til ren kjernekapital	4,50 %
Pilar 2-krav til ren kjernekapital	0,28 %
Motsyklisk buffer	2,50 %
Systemrisikobuffer	4,50 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
<i>Kapitalkravsmargin (P2G)</i>	<i>0,50 %</i>
Mål for ren kjernekapital	14,78 %
Annen kjernekapital (hybridkapital)	1,50 %
Pilar 2-krav til annen kjernekapital	0,09 %
Mål for kjernekapital	16,37 %
Tilleggskapital (ansvarlig lån)	2,00 %
Pilar 2-krav til tilleggskapital	0,13 %
Mål for total kapital	18,50 %

¹ Finanstilsynets vedtak: <https://www.finanstilsynet.no/offentliggjoring-av-finanstilsynets-vedtak-om-pilar-2-krav-for-enkeltbanker/vedtak-om-kapitalbehov-i-eika-boligkreditt-as/>

«Eika Boligkreditt skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende minst 0,5 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i pilar 1.»

Pilar 2-kravet er foretaksspesifikk og vil variere for banker og kredittforetak, avhengig av risiko i det enkelte foretak.

Selskapet har vedtatt å oppfylle kapitalmål i tråd med tabell 2. Selskapet oppdaterer sine kapitalmål slik at de er tilstrekkelige til å overholde regulatoriske minstekrav, foretaksspesifikt pilar 2-krav og gjeldende bufferkrav til kapital. Basert på resultatet i selskapets ICAAP er det vurdert at selskapets pilar 2-krav er tilstrekkelig for å dekke kapitalbehovet for risikoer som ikke dekkes av pilar 1.

Kapitalmålene inkluderer kapitalkravsmargin. Denne omfatter vurdering av selskapets kapitalbehov sett i et fremoverskuende perspektiv som grunnlag for selskapets kapitalmål. Basert på resultater i selskapets ICAAP er det lagt til grunn en kapitalkravsmargin på 0,5 prosent. Dette anses som en god margin over regulatoriske kapitalkrav og pilar 2-krav.

Dersom behovet for kapital endrer seg, gir aksjonærvtalen med eierbankene en betydelig forutsigbarhet knyttet til tilførsel av kapital fra eierbankene. Selskapets kapitalmål ble sist justert 31. desember 2023 som følge av økt systemrisikobuffer fra 3,0 til 4,5 prosent.

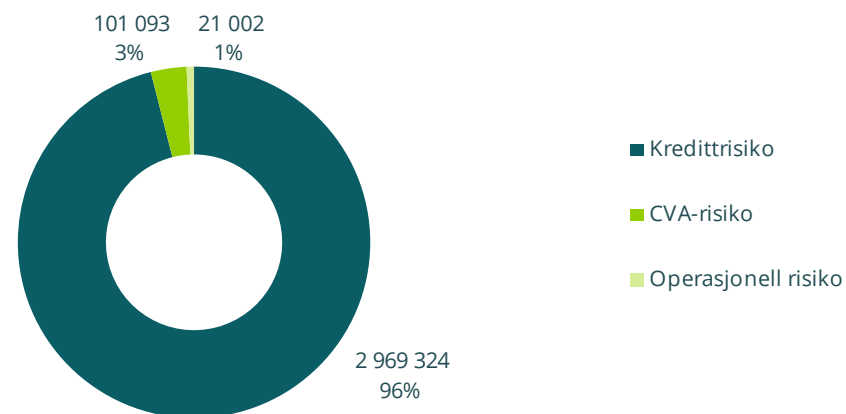
Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav til kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko. I tillegg beregnes det kapitalkrav for risiko knyttet til svekket kredittverdighet hos derivatmotparter (CVA-risiko) i pilar 1. For beregning av kapitalkrav på likviditetsplasseringer (benevnes i det videre som markedsrisiko), benyttes standardmetoden for kredittrisiko. Vektingsregler som følger av CRR benyttes i beregning av kredittrisiko.

Beregning av kapital for operasjonell risiko etter basismetoden innebærer at kapitalkravet fastsettes i forhold til selskapets rentenetto og andre inntekter.

Tabell 3 Samlede kapitalkrav pr. 31. desember 2023 (tall i tusen)

Kapitalkrav fordelt på type krav	Kapitalkrav	31.12.2023
Risikovektet beregningsgrunnlag		38 642 743
Minstekrav til ren kjernekapital (Pilar 1)	4,50 %	1 738 923
Minstekrav til kjernekapital (Pilar 1)	6,00 %	2 318 565
Minstekrav til total kapitaldekning (Pilar 1)	8,00 %	3 091 419
Pilar 2-krav	0,28 %	108 200
Pilar 2-krav til annen kjernekapital	0,09 %	34 778
Pilar 2-krav til tilleggskapital	0,13 %	50 236
Bufferkrav (Ren kjernekapital):		
Bevaringsbuffer	2,50 %	966 069
Systemrisikobuffer	4,50 %	1 738 923
Motsyklisk buffer	2,50 %	966 069
Sum bufferkrav (Ren kjernekapital)	9,50 %	3 671 061
Totalt kapitalkrav	18,00 %	6 955 694
Oppfyllelse av kapitalkrav		
Ansvarlig kapital		7 327 396
Overskudd av ansvarlig kapital		371 702
Kjernekapital		6 553 147
Overskudd av kjernekapital		420 544
Ren kjernekapital		5 978 147
Overskudd av ren kjernekapital		459 963

Figur 5 Kapitalkrav Pilar 1 (tall i tusen)

Vurderingen av den operasjonelle risiko baseres på erfarte hendelser, hendelser i bransjen for øvrig og iboende risikoer.

Beregning av kapital for motpartsrisiko, herunder risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko), beregnes etter standardmetoden for CVA-risiko i henhold til CRR. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA).

Basert på en samlet helhetlig risikoprofil, herunder eksponering og selskapets styring og kontroll med risikoen, er det foretatt beregninger og vurderinger av de vesentligste risikotyper for selskapet i kommende avsnitt.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)

Ved utgangen av 2023 var uvektet kjernekapitalandel tilsvarende 5,4 %.

Krav til uvektet kjernekapitalandel for kredittforetak, og derav gjeldende krav for EBK, tilsvarer 3 prosent (CRR/CRD IV-forskriften). Krav til uvektet kjernekapitalandel skal supplere kapitaldekningskravet som beregnes av risikovektet balanse, og har til hensikt å fungere som sikkerhet mot for lavt beregningsgrunnlag i kapitaldekningsberegningene.

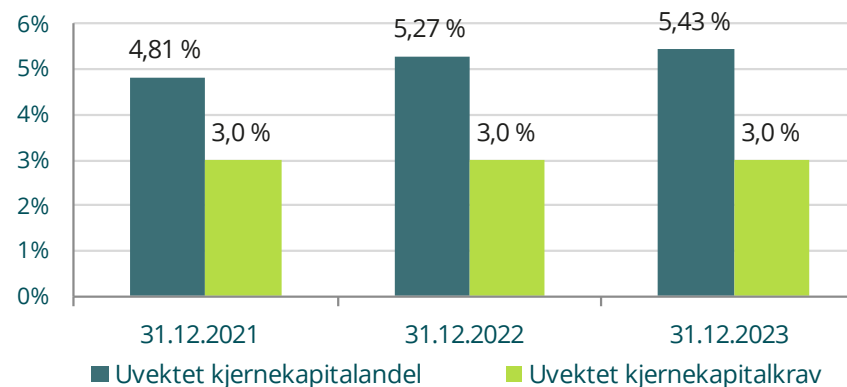
Kapitalmålet består av kjernekapital, som inkluderer hybridkapital i tillegg til ren kjernekapital. Beregningsgrunnlaget består av eiendeler, samt poster utenfor balansen, som omregnes med konverteringsfaktorene tilsvarende standardmetoden for kapitaldekning. Videre gjøres det justeringer for derivater og gjenkjøpsavtaler som følger av CRR artikkel 429.

Eventuell foretaksspesifikk risiko for «excessive leverage» adresseres gjennom Pilar 2-krav, samt kapitalkravsmargin. EBK har ikke foretaksspesifikt krav til «excessive leverage» gjennom Pilar 2, det er heller ikke beregnet behov for kapitalkravsmargin knyttet til «excessive leverage». Dette skyldes at selskapet anser interne mål til ren kjerne- og ansvarlig kapital til å være tilstrekkelig for at forskriftskravet for uvektet kjernekapital er oppfylt.

Tabell 4 Uvektet kjernekapitalandel pr. 31. desember 2023.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	31.12.2023
Balansposter (eksl. finansielle derivater)	117 459 904
Verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	(25 763)
Derivateksponering iht. CRR art. 429c	3 292 159
Lånetilsagn/delutbetalte lån	61 344
Sum balanse og utenom-balansposter	120 787 645
Kjernekapital	6 553 147
Uvektet kjernekapitalandel	5,4 %

Figur 6 Uvektet kjernekapitalandel i Eika Boligkreditt

EBK har foretatt et estimat av uvektet kjernekapitalandel frem i tid basert på Finanstilsynets beregningsmetode og oppfyller det fastsatte kravet på 3 prosent med god margin.

5. STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsrisiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet pga. endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, politisk risiko og regulatorisk risiko. Dette inkluderer risikoen for manglende samvariasjon mellom inntekter og kostnader over tid. Det anses hensiktsmessig å vurdere forretningsrisikoen i sammenheng med strategisk risiko. Strategisk og forretningsrisiko omfatter også ratingrisiko, omdømmerisiko, eierrisiko, belønnings- og insentivrisiko, samt risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Risikovilje og eksponering

Strategisk og forretningsmessig risiko i selskapet skal være lav og inngår ikke i beregning av pilar 1-krav til kapital. Selskapet har etablert en god forretningsstrategi og omfattende risikostrategier for styring av strategisk risiko. Det er etablert målsetninger i forretningsstrategien, og øvrige strategier har overordnede rammer knyttet til risikovilje. Selskapets forretningsidé er å tilføre bankene økt konkurransekraft og redusere deres risiko ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i det norske og internasjonale finansmarked. Gjennom dette skal EBK ved profesjonell pleie av finansmarkedene, god internasjonal rating og høy kvalitet på sikkerhetsmassen og risikostyring, sikre eierbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. For å oppnå denne strategien, ligger følgende satsningsområder til grunn:

- Optimal bruk av OMF-finansiering
- God internasjonal rating
- Lønnsom og kostnadseffektiv
- Forsvarlig risiko
- Kvalitet i alle ledd

Selskapets omdømmerisiko er i vesentligste grad relatert til selskapet som finansieringskilde. EBK har ratede obligasjoner med fortrinnsrett, og en nedgradering i rating vil være skadelidende. Ratingselskapet Moody's gjør en vurdering av eierbankene som helhet i tillegg til å vurdere kvaliteten i selskapets sikkerhetsmasse. Spesielt er vurderingen av eierbankene sårbar, da dette avhenger av i hvilken grad norske myndigheter er villige til å redde bankene i en

krisesituasjon. Hvis en nedgradering inntreffer, vil færre investorer investere i selskapets OMF-er og vil kreve et høyere risikopåslag om de velger å investere.

EBK er eksponert for omdømmerisiko knyttet til Eika som merkevare. Uheldige hendelser i et av Eika-selskapene eller bankene kan medføre negative rykter og konsekvenser EBK må håndtere. Utover dette er selskapet eksponert for effekter av politiske endringer. En vesentlig andel av markedsbaserte utstedelser fra norske obligasjonsutstedere foretas i andre valutaer enn norske kroner. Eventuelle hendelser i norsk politikk har innvirkning på norske utsteders omdømme internasjonalt. Dette går også på norske myndigheters vilje til å støtte norske banker i krisesituasjoner. Beslutninger tatt av norske myndigheter har historisk fått direkte effekt på norske utsteders mulighet for finansiering og kredittpåslag. Likevel er risikoen knyttet til dette størst internasjonalt og for utstedere som har statlig eier, og det er spesielt i perioder der selskapet må refinansiere forfall som er av den størrelsesorden at de ikke kan foretas i det norske markedet at slik politisk risiko/omdømmerisiko er størst.

Styring og kontroll

For å sikre styring og kontroll med strategisk og forretningsmessig risiko er det viktig med gode strategiprosesser. Selskapet har et årshjul der revisjon av forretningsstrategi og risikostrategier inngår som faste oppgaver. En del av styring og kontroll med forretningsrisikoen er blant annet endringer i selskapets garantiavtaler med eierbankene. I selskapets virksomhetsinnrettede risiko-vurdering vurderes selskapets risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Fokus på god risikostyring, compliance, etikk, varsling om kritikkverdige forhold, håndtering av interessekonflikter, samt øvrige policyer, strategier og rutiner, skal bidra til at selskapet ivaretar prosesser på en god måte.

Kapitalbehov

Vurdering av kapitalkrav for strategisk og forretningsmessig risiko inngår i vurderingen av pilar 2 – risiko som ikke er dekket av pilar 1. Det er ikke satt av et internt kapitalbehov knyttet til strategisk og forretningsmessig risiko.

6. KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, tilsagn om lån til kunder, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter. Kredittrisiko avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

Risikovilje og eksponering

Kredittrisikoen knyttet til utlån skal være lav. EBK skal i sin kredittpolicy og utlånsvirksomhet hensynta de til enhver tid gjeldende regler for kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, jf. finansforetaksloven § 11-5 flg. Selskapets strategi for kredittrisiko på utlån har som formål å minimere risiko for tap på utlån, samt å opprettholde en kredittrisiko som er lavere enn hos sammenlignbare selskaper. På denne måten vil selskapets obligasjoner være et preferert valg for investorene.

Selskapets kredittrisiko er sterkt begrenset gjennom distributørbankenes garantiansvar og tilleggsavtale for lån med belåningsgrad («Loan to value», **LTV**) over 60 prosent, samt selskapets kredittstrategi og kredittåndbok. Det er innført maksimumsgrenser for andel fastrentelån i EBK. For den enkelte bank tillates det at fastrentelån kan utgjøre maksimalt 17,5 prosent av lånene som er etablert/overført til EBK. For den samlede utlånsporteføljen er maksimalgrensen 15 prosent. Som fastrentelån i denne sammenheng menes lån med fast rente som har mer enn to år igjen av fastrenteperioden. Selskapets kredittrisiko er hovedsakelig relatert til balanseførte poster, men selskapet har også kredittrisiko utenfor balansen. EBK benytter standardmetoden for å beregne kapitalkrav for kredittrisiko. Pr. 31. desember 2023 utgjorde kredittrisikoen 96 prosent av selskapets kapitalkrav i pilar 1. I dette kapitlet håndteres kredittrisiko knyttet til

utlån med pant i bolig. Øvrig kredittrisiko håndteres under motpartsrisiko og markedsrisiko.

Selskapet rapporterer etter International Financial Reporting Standards (**IFRS**) og verdsetter utlån til virkelig verdi. Markedsverdien på utlån med flytende rente er vurdert å ha en verdi lik amortisert kost, mens utlån til fast rente er tilsvarende vurdert lik amortisert kost justert for nåverdien av differansen mellom lånenes faste rente og gjeldende tilbudte fastrente på balansedagen. For utlån med fast rente benyttes vilkår fastsatt i forskrift for kredittavtaler for å beregne den virkelige verdien. Den virkelige verdien til hvert enkelt lån fastsettes ut ifra hvilken under- eller overkurs kunden vil få eller må betale ved en eventuell innfrielse av fastrentelån. Denne verdien er derfor avhengig av renteutviklingen, og verdi-svingninger får resultateffekter. Selskapet har også utlån til finansiering av fellesgjeld i borettslag.

Generelt om kredittrisiko i EBK

EBK har aldri hatt misligholdte lån som har ubetalt terminforfall med mer enn 90 dager på sine utlån, og heller ingen tap i forbindelse med utlånsvirksomheten². EBK har derimot mislighold definert som at det er lite sannsynlig at motparten vil være i stand til å innfri pliktene sine (Unlikely To Pay – **UTP**). I henhold til EBAs retningslinjer plikter selskapet å gjøre ulike tilleggsvurderinger knyttet til sannsynligheten for mislighold. I denne vurderingen skal man se hen til kundens samlede gjeldsforpliktelser, mulig smitte mellom avtaler til samme debitor, nivå på vesentlighetsgrenser og karantenetid etter friskmelding. Garantistrukturen mellom EBK og distributørene reduserer kredittrisikoen for selskapet, og det medfører at selskapet heller ikke forventer tap i fremtiden. Selskapet har derfor aldri foretatt nedskrivninger knyttet til verdifall på utlån.

² Et engasjement anses misligholdt dersom et betalingskrav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig, eller dersom det er lite sannsynlig av motparten vil være i stand til å innfri pliktene sine, iht. CRR artikkel 178

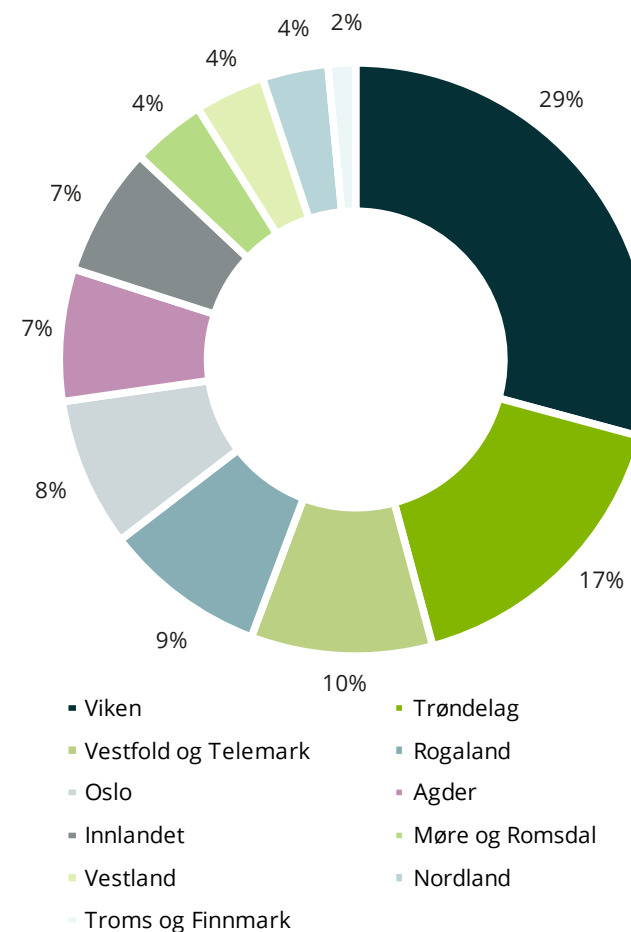
Tabell 5 Kredittrisiko: Spesifikasjon av risikovektet volum og kapitalkrav (tall i tusen)

Kredittrisiko	Artikkel CRR	Balanseført beløp	Poster utenom	Risiko-vekt	Beregnings-grunnlag	Kapitalkrav 8 %
Stater	114	1 809 614		0 %	-	-
Offentlige foretak	116 (4)	728 603		0 %	-	-
Utenlandske lokale/regionale myndigheter	115	207 627		0 %	-	-
Kommune- og fylkeskommune (norske)	115	5 010 655		20 %	1 002 131	80 170
Multilaterale utviklingsbanker	117	759 047		0 %	-	-
Internasjonale organisasjoner	118	877 190		0 %	-	-
Bankinnskudd/utlån til kredittinstitusjoner	120	1 032 100	-	20 %	206 420	16 514
Lånegarantier fra bankene	120		1 794 685	20 %	358 937	28 715
Derivater AA-rating (SA-CCR*)	120		1 751 215	20 %	350 243	28 019
Derivater A-rating (SA-CCR*)	120		423 648	50 %	211 824	16 946
Foretak (uten rating)	122	61 323		100 %	61 323	4 906
Lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80%	125	98 210 490	(1 794 685)	35 %	33 745 532	2 699 643
Delutbetalte lån	125		0	35 %	-	-
Lånetilsagn (varighet 30 dager)	125		306 722	35 %	21 471	1 718
Utlån over 80 % LTV	124	34 295		75 %	25 721	2 058
Obligasjoner med fortrinnsrett	129	8 546 464		10 %	854 646	68 372
Øvrige engasjement	134	102 130		100 %	102 130	8 170
Utlån i mislighold	127	16 497		100 %	16 497	1 320
Øvrige engasjement (Utsatt skattefordel)	48 (4)	63 869		250 %	159 673	12 774
Sum kredittrisiko		117 459 904	2 481 584		37 116 548	2 969 324

Tabell 6 Utlån fordelt på engasjementstype og løpetid (tall i tusen)

Forventet løpetid	31.12.2023	0-1 mnd	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	5-10 år	Over 10 år
Utlån:									
Privatpersoner	95 143 368	334	6 861	4 112	22 556	224 181	583 338	3 251 138	91 050 847
Borettslag	3 183 494	-	-	-	150	439	526	30 425	3 151 953
Plasseringer:									
Statspapirer	1 809 614	111 965	1 386 402	222 117	-	-	-	89 130	-
OMF	8 546 464	-	70 178	559 433	391 293	1 944 233	5 581 326	-	-
Lokale og regionale myndigheter (norske)	5 010 655	685 398	3 257 666	50 301	724 605	292 685	-	-	-
Offentlige lån etc.	1 636 237	224 039	583 443	-	-	260 381	568 374	-	-
Offentlige foretak	728 603	-	-	-	-	413 008	315 595	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	207 627	-	-	-	-	102 719	104 908	-	-
Bankinnskudd	1 032 100	1 032 100							
Sum	117 298 162	2 053 836	5 304 551	835 964	1 138 604	3 237 646	7 154 067	3 370 694	94 202 800

Figur 7 Geografisk konsentrasjon: Utlån fordelt på region i % av totalt utlånsvolum pr. 31.12.2023.

Eierbankene som distributørkanal gjør at kundene har en god geografisk spredning. Selskapets kunder er i hovedsak privatkunder hvor hver enkelt kunde utgjør en svært liten andel av selskapets totalportefølje.

Ut ifra tabell 6 kan vi se at EBK har god spredning i forfall på utlån og plasseringer, noe som bidrar til å minske kredittrisikoen i selskapet.

Selskapet har en diversifisert utlånsportefølje med hensyn på geografi og enkeltkunder.

Kredittrisiko – standardmetoden

Som utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett, må alle engasjementer i sikkerhetsmassen tilfredsstillende risikoklasse 1 eller 2. Ved vurdering av rating skal kredittvurderingsbyråer, som følger av kommisjonsforordningen (EU) 2016/1799³, benyttes til å fastsette risikoklasse. Dersom en motpart er ratet av to eller flere av byråene, skal risikoklasse bestemmes av den nest beste ratingen jf. CRR art. 138 f). Dersom motparten kun er ratet av ett godkjent byrå, benyttes denne.

- Stater og sentralbanker: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse.
- Multilaterale utviklingsbanker og internasjonale organisasjoner: Kun motparter som er tildelt risikovekt på 0 prosent iht. CRR art. 117 og 118.
- Lokale og regionale myndigheter: Langsiktig rating på kommuner og fylkeskommuner benyttes. Dersom det er uratede kommuner, skal disse behandles som AA-ratede motparter.
- Institusjoner: Langsiktig rating på institusjoner som er ratet av godkjent ratingbyrå, skal benyttes for å fastsette risikoklasse for finansforetak.
- Foretak: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse. Hvis det ikke foreligger godkjent rating, benyttes 100 prosent risikovekt for engasjementet.

Sikkerheter og garantier

Ved formidling av lån gjennom EBK er det en forutsetning at lånet ikke overstiger 75 prosent av eiendommens verdi ved innføring i EBK, iht. distribusjonsavtalen. Det er for øvrig et krav at det sikres pant i ferdigstilte boligeiendommer eller fritidseiendommer. De kravene EBK stiller til pant tilfredsstillende CRRs vilkår til 35 prosent vektning av engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom. Verdikontrollasjonen skal være godkjent takst, meglervurdering, kjøpekontrakt/skjøte eller verddivurdering fra Eiendomsverdi AS, som ikke kan være eldre enn 6 måneder ved innvilgelse av lånet.

Når eierbankene formidler lån til EBK påtar de seg obligatoriske garantier for lån de har formidlet. Disse garantiene er i hovedtrekk som følger:

1. *Saksgaranti* for hele lånebeløpet i perioden fra eierbanken anmoder om utbetaling til lånets pantesikkerhet har oppnådd rettsvern og eierbankens depotavdeling har kontrollert dokumentasjonen.
2. *Tapsgaranti* hvor banken plikter å dekke 80 prosent av et konstatert tap på utlån. Tapsgarantien er begrenset til 1 prosent av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner, eller 100 prosent av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Overskytende del som ikke dekkes av tapsgarantien kan EBK motregne i provisjonen til alle eierbankene, proratarisk ut ifra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunktet tapet konstateres. Motregningsretten gjelder for en periode på 12 måneder.

Boliglån med belåningsgrad over 60 prosent av opprinnelig verdigrunnlag omfattes av en tilleggsavtale. Denne innebærer at eierbankene får en frist på 31 dager for bytte av lån som overstiger 80 prosent belåningsgrad, eller dokumenterer oppdatert verdi på aktuelt panteobjekt om en ikke ubetydelig verdiforringelse har inntruffet. I den grad det aktuelle lånet er en del av

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=147930727253&uri=CELEX:32016R1799>

sikkerhetsmassen etter fristen, plikter eierbanken å gi EBK en kredittramme tilsvarende summen av de deler som overstiger 80 prosent belåningsgrad.

Pr. 31. desember 2023 er det tatt ut oversikt over gjenstående lånesum mot verddivurdering av pantesikkerheten da lånet ble tatt opp. Figur 8 viser hvilke opprinnelige belåningsgrader selskapet har utlån med sikkerhet i.

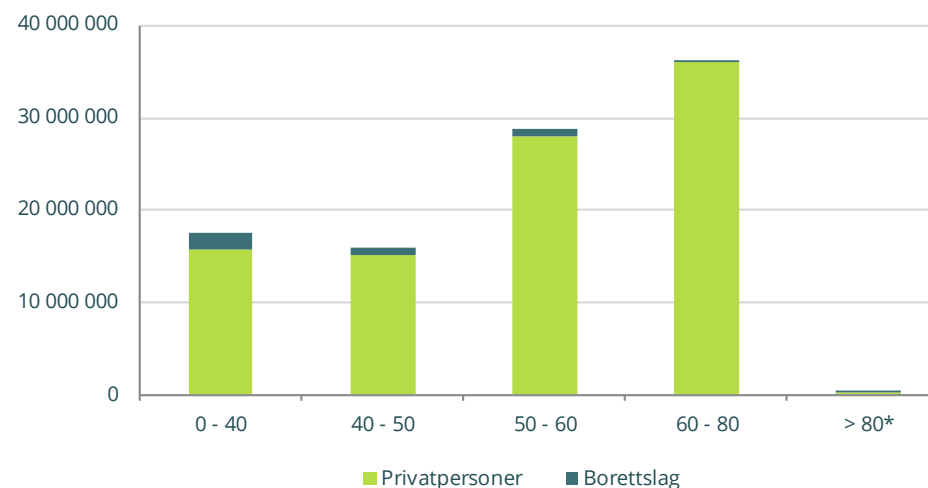
Sikkerheten i EBKs utlån er vurdert som meget god, og risikoen anses som lav med bakgrunn i garantistrukturen, inkludert tilleggsavtalen for de lån som innvilges med belåningsgrad over 60 prosent.

Løpende verddivurdering av sikkerheter

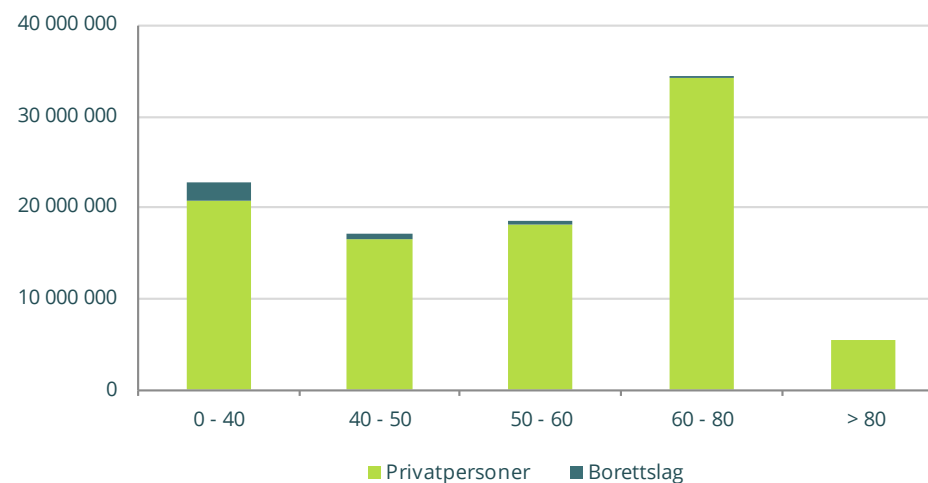
Selskapets utlånsportefølje "vaskes" kvartalsvis mot markedsverdier estimert av Eiendomsverdi AS. Eiendomsverdis vektingsmodell beregner en markedsverdi basert på solgte objekter i nærområdet over tid, justert for prisutviklingen. De hensyntar også de verddivurderinger EBK har på eiendommen ved innvilgelse. Dersom boligmarkedet skulle få et fall i priser, vil selskapet ha god margin før et eventuelt lån, som må tvangsinnndrives, vil føre til tap. Figur 9 viser indekserte «vaskede» verdier av EBKs utlånsportefølje.

Ved utgangen av 2023 utgjør indeksert LTV 54,7 prosent mot opprinnelig LTV på 54,3 prosent. For EBKs portefølje kan dette totalt sett tyde på at boligprisene har falt noe siden innvilgelse. Vask av borettslag viser indeksert LTV på 32,6 prosent mot opprinnelig LTV på 35,8 prosent. Dette følger trolig av en kombinasjon av økte priser på objekter i boretts-lagene og innbetaling av avdrag på lån.

Figur 8 Fordeling av opprinnelig belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Figur 9 Fordeling av indeksert belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Misligholdsrisiko i sikkerhetsmassen

Selskapets obligasjoner med fortrinnsrett rates av Moody's. Moody's sin Collateral Score forteller investorene om modelleringen av tapsrisiko knyttet til kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen i et Aaa-scenario. Høyere kredittkvalitet tilsvarer lavere collateral score. Collateral score bestemmer nivået for tap som Moody's anslår vil påvirke investorene av selskapets OMF-er ved et eventuelt mislighold av disse, basert på kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen. Collateral score er Moody's sin analyse på hvor mye risikofrie aktiva som må tilføres sikkerhetsmassen for å motvirke den negative effekten av stresstestscenarioet som definert av Moody's. For mer informasjon henvises det til Moody's metodologi for definisjon og beregning av collateral score. EBKs collateral score ble estimert til 2,1 prosent av Moody's den 30.09.2023⁴, noe som er en lav score sammenlignet med andre globale obligasjonsutstedere som også er ratet av Moody's.

Metode for beregning av nedskrivninger

Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kreditttap på bakgrunn av relevant informasjon, som er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. Kombinasjonen av utlånsporteføljens belåningsgrad og de kredittgarantier eierbankene har avgitt medfører at standarden ikke gir vesentlige effekter for EBKs resultat eller egenkapital. Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kreditttrisikoen for en eiendel, eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. EBK har vurdert at en årlig gjennomgang av en slik endring er vurdert tilstrekkelig, ettersom EBK ikke forventer noen regnskapsmessig tapsføring.

⁴ EBK rapporterer kvartalsvis til Moody's en oversikt over sikkerhetsmassens innhold. På bakgrunn av dette analyseres EBKs låneprogram sammenlignet med øvrige låneprogram i Europa, og dette fremkommer kvartalsvis i Moody's performance overview.

Stresstest på boligpriser

EBK gjennomfører stresstester av verdifall i boligpriser for å belyse selskapets kredittisiko på utlån. I CRR er det en forutsetning at det eksisterer pant innenfor 80 prosent av boligens verdi (60 prosent for fritidsbolig) for at boliglån kan risikovektes 35 prosent. Hvis dette ikke er tilfellet, vil selskapet få et økt kapitalbehov for den andelen av utlånene som må vektes 75 prosent⁵ fremfor 35 prosent i kapitalkravsberegningen. Det foretas beregninger basert på verdifall i boligpriser på henholdsvis 10, 20, 30 og 40 prosent. Før for eksempel et verste-fall-scenario på 40 prosent boligprisfall inntreffer, ville EBK allerede ha tatt i bruk en rekke virkemidler for å bedre kvaliteten på selskapets sikkerhetsmasse, herunder beredskaps- og gjenopprettningstiltak for å styrke overpantsettelsen. Hvis enkelte lån i sikkerhetsmassen får en belåningsgrad som overstiger 80 prosent (60 prosent for fritidsboliger), kan ikke denne andelen av lånet regnes med ved fastsettelsen av den samlede verdien på sikkerhetsmassen. Dette vil ha betydning for selskapets oppfyllelse av kravet til overpantsettelse, iht. finansforetaksforskriften § 11-7, og forpliktelser knyttet til overpantsettelse.

Selskapet har en solid buffer for de lån med belåningsgrad inntil 60 prosent ved innvilgelse (fritidseiendom 50 prosent), i tillegg til tilleggsavtalen for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, og er derfor godt rustet mot risikoen for et eventuelt boligprisfall som medfører brudd på 80-prosentgrensen iht. OMF-regelverket. Et fall i boligprisene vil generelt bli håndtert raskt ved hjelp av garantistrukturen, tilleggsavtalen for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent og overholdelse av lovverket knyttet til OMF. Det er derfor ikke innregnet noe pilar 2-tillegg for et verste-fall-scenario med boligprisfall på 40 prosent, da risikoen knyttet til et generelt boligprisfall er tilstrekkelig ivaretatt av selskapets garantistruktur og tilleggsavtale for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, samt opprettholdelse av krav til overpantsettelsen i sikkerhetsmassen.

⁵ Det antas at utlånene vil tilfredsstille krav til massemarked og kan således vektes 75 prosent jf. CRR.

Styring og kontroll

EBKs distribusjonskanal er gjennom eierbankene. Dette er banker som er lokalt forankret med høy grad av lojale kunder og med gode kunnskaper om sine markeder. Kundeseleksjon gjennom eierbankene vurderes å bidra til at selskapet gjennomgående har lojale og gode kunder.

Selskapet har etablert strategi for kredittrisiko på utlån, strategi for motpartsrisiko og strategi for kapitalforvaltning som danner grunnlaget for styring og kontroll med kreditt- og motpartsrisiko. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets kredittstrategi, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risiko- og compliance rapport. Løpende foretas kontroller av etterlevelse av kredittåndboken, herunder depotkontroller. Overordnet styring og kontroll av risiko er nærmere beskrevet i kapittel 3 ovenfor.

Kapitalbehov

EBK benytter seg av standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko. Kapitalkravet er beregnet til 2 969 millioner kroner ved utgangen av 2023. Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til kredittrisiko i porteføljen.

Tabell 7 Kredittrisiko pr. engasjementskategori (tall i tusen)

Engasjement	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter	80 170
Institusjoner	90 194
Foretak	4 906
Engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom	2 704 738
Obligasjoner med fortrinnsrett	68 372
Øvrige engasjementer	20 944
Sum kapitalkrav kredittrisiko	2 969 324

7. MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at motparter ikke kan møte sine betalingsforpliktelser, og er således en kredittrisiko. Motpartsrisiko vedrører alle fordringer på motparter, herunder garantier, uoppgjorte handler, ikke benyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivateksponering. Motpartsrisikoen avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi.

Risikovilje og eksponering

Selskapet har etablert en strategi for motpartsrisiko for å sikre at overordnede krav til styring og kontroll med motpartsrisiko er ivarettatt. Strategien skal ivareta selskapets kontroll med store engasjementer, herunder samlet engasjement mot én enkelt motpart. Dokumentet skal sikre at motpartsrisikoen til enhver tid er under kontroll gjennom etablering av rammer for motpartsrisiko, sikre etablering av International Swaps and Derivatives Association (**ISDA**) med tilhørende Credit Support Annex (**CSA**) med derivatmotparter, samt en klar fordeling av ansvar og myndighet.

Selskapet har etablert følgende risikorammer for motpartsrisiko:

- Høyeste grense for samlet engasjement⁶
- Intern høyeste grense for samlet engasjement
- Inngåelse av derivatavtaler og maksimal eksponering med en motpart

EBK er eksponert for motpartsrisiko gjennom både utlån, plassering av overskuddslikviditet og derivater. I dette kapitlet rettes det fokus på motpartsrisiko knyttet til derivater og plasseringer i bankinnskudd og repoavtaler, da dette ikke faller naturlig som en del av vurderingen av øvrige risikofaktorer. Motpartsrisiko knyttet til utlån behandles som kredittrisiko, og motpartsrisiko knyttet til plasseringer av overskuddslikviditet behandles som markedsrisiko.

⁶ CRR art. 392

Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd og gjenkjøpsavtaler i kredittinstitusjoner

EBK benytter bankinnskudd og repoavtaler for plassering av overskuddslikviditet, og er således eksponert for motpartsrisiko overfor de ulike bankene. Klassisk repo er regulert under avtaleverket Global Master Repurchase Agreement (**GMRA**) og er, på samme måte som ISDA, et internasjonalt anerkjent avtaleverk for å regulere bilaterale avtaler mellom 2 parter. Selskapet har foreløpig inngått GMRA med seks banker: Nordea, DNB, Danske Bank, SEB, Banco Santander og BNP Paribas. I tillegg har selskapet inngått en Global Master Securities Lending Agreement (**GMSLA**) med SEB for å kunne gjøre verdipapirbytteavtaler. Repoavtaler og bankinnskudd skal kun foretas hos banker med lav kredittrisiko og skal være innenfor kravene til å inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3 ved løpetid inntil 100 dager). Rammer for motpartsrisiko pr. bank er definert i selskapets strategi for kapitalforvaltning og i selskapets investeringsmandat.

Motpartsrisiko knyttet til derivater

Virksomheten i EBK er underlagt strenge regler for risikoeksponering og plikter å ikke påta seg større rente- og valutarisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig. Det betyr at selskapet benytter både rente- og valutaderivater ved innlån i valuta, og/eller til fast rente, for å holde risikoen på et minimum. Det samme gjelder sikring av renterisiko relativt til utlån til fast rente.

Derivater skal kun inngås med motparter med lav kredittrisiko og skal være innenfor kravene til å kunne inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3)⁷. EBK skal kun inngå derivater under det etablerte rammeverket fra ISDA. ISDA Masteravtaler, med tilhørende CSA, er basert på en standardisert mal for de fleste norske OMF-utstedere som inngår i derivatavtaler. Motpartsrisiko knyttet til derivater er redusert gjennom det inngåtte avtaleverket, som innebærer ensidig krav til sikkerhetsstillelse fra EBKs derivatmotparter på gitte

⁷ Finanstilsynet kan tillate at derivatavtaler inngås med kredittinstitusjoner i risikoklasse 3, dersom det kan påvises konsentrasjonsrisiko ved at bare kredittinstitusjoner i risikoklasse 1 og 2 kan benyttes.

grenser avhengig av rating og avtalt threshold (grense for mottak av sikkerhet). For nye derivatavtaler inngått etter mars 2017 er grensen for sikkerhetsstillelse på 0, det vil si at motpartene stiller sikkerhet fra første krone dersom markedsverdien er positiv i EBKs favør.

Pilar 1 stiller krav til kapital pga. motpartsrisiko gjennom standardmetoden for kredittrisiko i CRR. Selskapet beregner motpartsrisiko i derivater etter standardmetoden (SA-CCR)⁸. Selskapet har pr. 31. desember 2023 en motparts-eksponering i derivater pr. ratingkategori som fremgår av tabell 8.

CVA-risiko

CRD IV introduserte et tilleggskrav som skal dekke risikoen knyttet til endring av virkelig verdi av bilaterale derivatavtaler som ikke er børsomsatt⁹. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet og kalles Credit Valuation Adjustment (**CVA**)¹⁰. Ved utgangen av 2023 utgjorde beregningsgrunnlaget for CVA-risiko 1,26 milliarder kroner.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi og tilhørende rammer for motpartsrisiko, som danner grunnlag for styring og kontroll av motpartsrisikoen i EBK. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets strategi for motpartsrisiko, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risiko- og compliance rapport.

Kapitalbehov

Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til motpartsrisiko i porteføljen.

Tabell 8 Motpartsrisiko i derivater etter standardisert metode (tall i tusen)

Rating derivatmotpart	EAD*	Risiko-klasse	Risiko-vekt	Beregningsgrunnlag
AA	1 751 215	1	20 %	350 243
A	423 648	2	50 %	211 824
	2 174 862			562 067

*Exposure at default, foretakets derivateksponering, beregnet etter CRR art. 274

Tabell 9 Totalt beregningsgrunnlag for motpartsrisiko knyttet til derivater, bankinnskudd og repo pr. 31.12.2023 (tall i tusen)

Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	Beløp
Beregningsgrunnlag for bankinnskudd	206 420
Beregningsgrunnlag derivater	562 067
Beregningsgrunnlag klassisk repo	-
Beregningsgrunnlag for CVA-risiko	1 263 668
Totalt	2 032 155
Pilar 1 kapitalkrav	8 %
	162 572

⁸ CRR art. 273-282.

⁹ Bilaterale derivatavtaler kalles også «over the counter» eller OTC-derivater.

¹⁰ CRR art. 384.

8. MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i renter, kredittspreader og valutakurser. Markedsrisiko består av renterisiko, spreadrisiko, valutarisiko og aksjerisiko. Renterisiko på balansen (rentenetto) oppstår på grunn av ulik rentebinding på innlån og utlån, og/eller at selskapet låner inn fra andre markeder enn det låner ut til, slik at renten på innlån endres uten at selskapet kan endre utlånsrenten like raskt.

Markedsrisiko i EBK vil normalt være i form av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto), som oppstår på grunn av ulik rentebinding på eiendeler og gjeld, i tillegg til kredittspreaderisiko som selskapet påtar seg ved investering i verdipapirer (verdipapirporteføljen). Selskapet skal ha markedsrisiko innenfor lav til moderat risiko. Selskapet har innlån i valuta, og all vesentlig valutarisiko knyttet til innlån er sikret med derivater. Verdipapirporteføljen skal ikke påta seg usikret aksje- eller eiendomsrisiko.

Risikovilje og eksponering

Total risikoramme for rente- og kredittspreaderisiko på balansen er 5 prosent av selskapets kjernekapital. Den samlede renterisikoen på totalbalansen skal ikke være større enn 0,75 prosent av selskapets kjernekapital. Den enkelte plassering skal ikke ha lenger rentebinding enn 1 år, og maksimumsgrensen for gjennomsnittlig durasjon på hele likviditetsporteføljen er 0,3 år. Verdipapirenes gjennomsnittlige løpetid skal være kortere enn 2,5 år. Renterisikoen i bankporteføljen beregnes av seks standardiserte rentesjokkscenarier iht. EBAs retningslinjer¹¹. Kredittspreaderisiko stresstestes basert på Finanstilsynets metode for spreadrisiko¹², som bygger på metodikken i Solvens II for forsikringsforetakene.

Vurdering av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto)

Renterisiko i bankporteføljen skal begrenses gjennom å sikre at utlån til flytende rentebetingelser er finansiert av innlån eller derivater som gir flytende rentebetingelser, og at utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente.

Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko. Renterisiko knyttet til rentenetto skal være innenfor lav risiko.

EBK har hovedsakelig utlån til flytende rentebetingelser. I henhold til finansavtaleloven kan renten på slike utlån, med seks ukers varsel, justeres i takt med utviklingen i selskapets innlånskostnader. I relasjon til innlånspris overfor eierbankene er EBK ikke underlagt en slik varslingsfrist. Endringer i innlånsprisen kan derfor gjennomføres raskere, noe som sikrer effektiv tilpasning til endringer i EBKs innlånskostnader.

EBK tillater fastrentelån i sikkerhetsmassen, som er regulert av et eget avtaleverk med eierbankene. EBK fastsetter innlånspris for fastrentelån, og eierbankene fastsetter kundens vilkår og rente basert på innlånspris og risikovurdering i engasjementet. Utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko.

Selskapet benytter sikringsbøker etter IFRS på innlån med fast rente, og en rentebytteavtale må ved inngåelse vurderes til å være svært effektiv. Selskapet måler renterisiko på balansen minst månedlig basert på de ulike engasjementenes durasjon. Med durasjon menes antall år til neste renteendring.

Renterisiko i bankporteføljen (**IRRBB**) ved utgangen av 2023 er beregnet tilsvarende største tapspotensial av seks standardiserte rentesjokkscenarier iht. EBAs retningslinjer. Disse innebærer et parallelt skift opp og ned i rentekurven, brattere rentekurve (korte renter ned og lange renter opp), flatere rentekurve (korte renter opp og lange renter ned) og korte renter oppover og nedover i rentekurven. Størrelsen på rentesjokket er 200 bp for parallelle renteskift, 300 bp for korte renter og 150 bp for lange renter. Beregningene ser på effekten på egenkapitalen (EVE-metoden). Stresstesten viser at selskapet i en situasjon med ethvert scenario i realiteten vil tilføres en gevinst og at det ikke er beregnet

¹¹ EBA/GL/2018/02 Guidelines on the management of interest rate risk arising from non-trading activities

¹² Finanstilsynets rundskriv 3/2022 – Vedlegg 3

tapsrisiko. Renterisikoen på balansen er, og skal være, lavere enn ramme for renterisiko på balansen, som utgjør 0,75 % av kjernekapital.

Selskapet vurderer også hvordan endringer i rentenivået kan påvirke resultatet (NII-metoden) med en renteeffekt på 2 % parallelt skift. Metoden hensyntar rentebærende posisjoner på eiendels- og gjeldssiden, der de nominelle verdiene får en resultateffekt ved renteoppgang og -nedgang på 2 %. Denne viser en høyere risikoeksponering enn standardstressene under EVE-metoden. Det er likevel ikke vurdert at det er behov for mer kapital for renterisiko, dette begrunnet med at et tapspotensial på resultatet kan avlastes mot eierbankene ved å endre selskapets innlånspris.

Resultater av stresstestene nevnt ovenfor fremkommer i vedlegg til denne rapporten (Pilar 3 vedlegg).

Vurdering av kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen

Selskapets formål er å oppnå gunstig finansiering gjennom utstedelser av OMF. Det legges til grunn at selskapets overskuddslikviditet må tilfredsstillende krav om hva som kan inngå i sikkerhetsmassen gitt i lov og forskrift. Målsetting med selskapets plasseringer av overskuddslikviditet er til enhver tid å ha tilgjengelig likviditet til å sikre finansiering av vekst og forfall, samt å tilstrebe en høyest mulig avkastning innenfor gitte risikorammer. Beholdningen av overskuddslikviditet plasseres i bankinnskudd eller renteinstrumenter i norske kroner. I tillegg har selskapet mottatt likviditet i NOK og EUR, som skyldes mottak av kontantsikkerhet fra derivatmotpartene. Mottatt kontantsikkerhet plasseres videre som innskudd i banker eller i sikre verdipapirer i den valuta de mottas i. Dette er for å sikre at selskapet ikke har valutarisiko på kontantsikkerheten. Likviditet holdt i euro kan generere en mer- eller mindreakkastning opp mot tilsvarende gjelds-post (kontantsikkerhet stilt av swapmotpart eller innlån i euro). Dette vil over tid medføre en over- eller underdekning av euro. Rammen på over- eller underdekningen er € 5 millioner. Over- eller underdekning holdes innenfor rammen gjennom salg eller kjøp av euro.

EBKs verdipapirportefølje pr. 31.12.2023 var på 17,9 milliarder kroner og utgjorde om lag 15 prosent av selskapets forvaltningskapital. Selskapet har

investert i statspapirer, offentlige foretak (garantert fra sentralmyndigheten), offentlige lån etc. og utenlandske lokale myndigheter som tilfredsstillende null i risikovekt iht. CRR. Selskapet har beregnet kapitalkrav for verdipapirporteføljen basert på standardmetoden for kredittisiko (pilar 1) etter CRR og fremgår i tabell 10.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi for balansestyring som danner grunnlaget for total renterisiko i selskapets balanse. Ved økning i finansieringskostnader eller penge-markedsrenter, vil en renteendringsbeslutning mot eierbankene foretas av administrerende direktør, i samråd med ledergruppen i selskapet, basert på prognoser med forventet renteutvikling og planlagt ny finansiering. Slike prognoser foretas av økonomiavdelingen. Renterisikoen måles månedlig som verdiendring gitt seks standardiserte rentesjokksscenarier, og selskapet har definert maksimal eksponering knyttet til dette. Eksponeringen rapporteres kvartalsvis i selskapets risiko- og compliance-rapport til styret.

Grunnlaget for styring og kontroll knyttet til markedsrisiko i verdipapirporteføljen følger av strategi for balansestyring, strategi for kapitalforvaltning og tilhørende investeringsmandat. Selskapets risiko- og compliancefunksjon vurderer løpende eksponering i forhold til vedtatt risikovilje og rammer i kvartalsvis risiko- og compliance-rapport til styret. Selskapets styrefastsatte ramme i prosent av kjernekapital skal dekke renterisiko i bankporteføljen tilsvarende minimum av seks standardiserte rentesjokksscenarier og økte kredittspreadsutganger på selskapets verdipapirportefølje. I det daglige styres markedsrisikoen ved at innlånsavdelingen foretar handler med selskapets overskuddslikviditet i tråd med deres mandat og selskapets risikostrategier.

Kapitalbehov

Kapitalkravet knyttet til kredittrisiko i verdipapirporteføljen er hensyntatt i standardmetoden for kredittrisiko og utgjør 148,5 millioner kroner ved utgangen av 2023, herunder risikovekting av de ulike verdipapirplasseringene. Vurdering av kapitalkrav for markedsrisiko, herunder renterisiko i bankporteføljen og kredittspreadrisiko i verdipapirporteføljen, inngår i vurderingen av pilar 2. Det er vurdert at EBKs foretaksspesifikke pilar 2-krav på 0,5 prosent er tilstrekkelig for å håndtere fremtidig pilar 2 kapitalbehov knyttet til markedsrisiko.

Det er ikke satt av noe tilleggspotensial knyttet til manglende risikospredning i verdipapirporteføljen eller for markedslivviditet.

Tabell 10 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for markedsrisiko pr. 31.12.2023 (tall i tusen)

Verdipapirtype	EUR	NOK	Totalt NOK	Risiko-vekt	Beregnings-grunnlag	Kapitalkrav
Statspapirer	1 225 199	584 415	1 809 614	0 %	-	-
Offentlige foretak	-	728 603	728 603	0 %	-	-
Offentlige lån etc.	877 190	759 047	1 636 237	0 %	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	-	207 627	207 627	0 %	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	8 546 464	8 546 464	10 %	854 646	68 372
Kommunepapirer (norske)	-	5 010 655	5 010 655	20 %	1 002 131	80 170
Sum verdipapirportefølje	2 102 389	15 836 811	17 939 199		1 856 777	148 542

9. FINANSIERINGS- OG LIKVIDITETSRISIKO

Finansierings- og likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for førtidig realisering av eiendeler. I verste fall er likviditetsrisiko risikoen for at selskapet ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til å møte forpliktelser ved forfall.

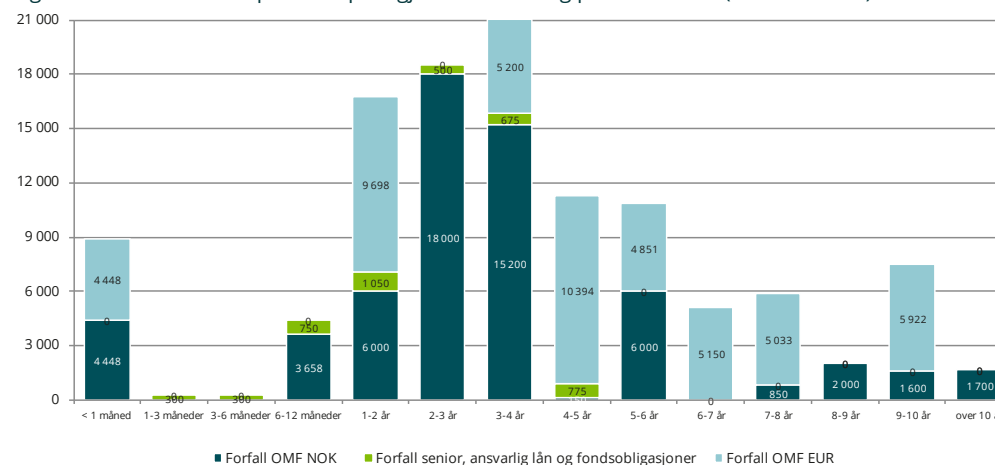
Risikovilje og eksponering

Selskapets likviditets- og refinansieringsrisiko skal være innenfor moderat risiko. EBK har en egen strategi for finansierings- og likviditetsrisiko, herunder definerte risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettningstiltak ved likviditetsmangel. EBK skal finansiere utlån hovedsakelig gjennom å utstede OMF. Gjennom adgang til å utstede slike obligasjoner, oppnår EBK lavere innlånskostnad enn eierbankene. Selskapet vil også ta opp ordinære senior obligasjonslån for å dekke overpantsettelseskrav, samt fondsobligasjoner og ansvarlige lån for å dekke krav til annen kjernekapital og tilleggskapital. EBK har etablert et internasjonalt låneprogram for å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Programmet, kjent som Euro Medium Term Covered Note Programme (**EMTCN**), ble signert og godkjent av UK Listing Authority første gang 10. august 2007. Obligasjonene under EMTCN-programmet blir utstedt både mot norske og internasjonale investorer. Programmet oppdateres minst årlig og er notert på Euronext Dublin.

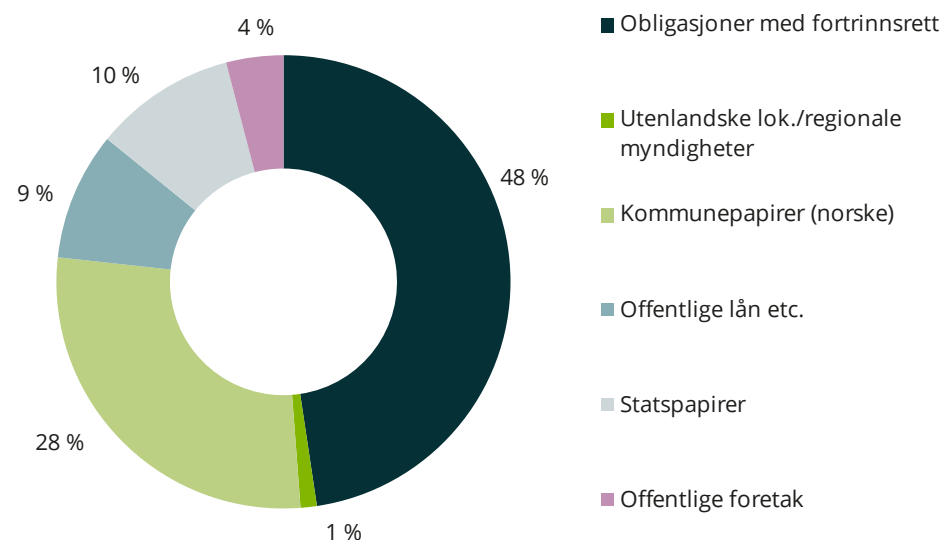
For å holde finansierings- og likviditetsrisikoen tilfredsstillende lav, samt å oppfylle finansforetaksloven § 11-12, finansforetaksforskriftens kapittel 11 og CRR/CRD IV-forskriften del V, har selskapet etablert overordnede mål og fastsatt rammer for likviditetsstyringen.

Selskapet har pr. 31.12.2023 en svært god likviditetssituasjon med en total likviditetsbeholdning på om lag 16,2 milliarder kroner, hvis vi holder mottatt kontantsikkerhet utenfor. I 2023 har EBK totalt utstedt obligasjoner og sertifikater tilsvarende 14,7 milliarder kroner, fordelt på 13,4 milliarder kroner i OMF, 1 milliard kroner i seniorlån og 275 millioner kroner i fondsobligasjon. Om lag 60 prosent er utstedt i norske kroner og 40 prosent er utstedt i euro i 2023. Finansieringsvilkårene i 2023 var volatile, både med tanke på pris, men også med

Figur 10 Forfallsstruktur på selskapets gjeldsfinansiering pr. 31.12.2023 (tall i millioner)

Figur 11 Likviditetsbufferens sammensetning

tanke på opplevd dybde. Selskapet har overholdt alle rammer for risikoeksponering for finansiering og likviditetsstyring.

Interessen hos investorene til å tegne i selskapets OMF-er har vært god, og selskapet har videre oppnådd konkurransedyktige betingelser på innlån i løpet av året. I tillegg til beredskap- og gjenopprettningstiltak, har selskapet 12 måneders soft bullet-struktur på selskapets OMF-er. Dette innebærer at løpetiden på OMF kan, med samtykke fra Finanstilsynet, forlenges i 12 måneder gitt enkelte kriterier som fremgår av finansforetaksforskriften § 11-8.

Finansieringssituasjonen i 2023 var som nevnt over preget av volatile markeder. Renter fortsatte å øke gjennom året, og kredittspreader trakk også ut. I 2024 skal selskapet etter planen hente om lag 19 milliarder, hvor 6,0 milliarder er hentet allerede. Til tross for støy rundt inflasjon og geopolitisk uro, er det fortsatt god tilgang til finansiering, og særlig det norske markedet har vært svært sterkt. Kredittspreader har som nevnt kommet ut, og det norske nivået ligger nå noe over det langsiktige snittet. Selskapet har en god likviditetssituasjon, hvor man sikter på å ha tilgjengelig likviditet til å dekke selskapets forfall de neste 12 måneder.

Selskapets innlånsavdeling følger finansmarkedene løpende og har fokus på det resterende finansieringsbehovet for 2024. I henhold til strategiene og gjenopprettingsplanen har selskapet flere mulige tiltak dersom planlagt finansiering ikke skulle la seg gjennomføre etter finansieringsplanen. Vi mener at selskapet er godt rustet til å håndtere en fremtidig krisesituasjon.

EBK er underlagt regler om kvantitative krav til likviditetsreserve (Liquidity Coverage Ratio, «**LCR**»). Reglene følger av CRR/CRD IV-forskriften. EBK skal tilfredsstillende de til enhver tid gjeldende krav til likviditetsreserven (LCR). Selskapet skal følge utviklingen i LCR nøye og benytte prognoser for å være beredt til å kunne tilpasse likvide aktiva som kan regnes med i indikatoren på kort tid. Ved utgangen av 2023 var selskapets LCR-totalindikator på 139 prosent, EUR-indikator på 116 prosent og NOK-indikator på 94 prosent.

CRR, artikkel 428b, stiller krav til at foretakene til enhver tid skal møte et minstekrav til NSFR på 100 %. Selskapets NSFR-indikator var på 115 prosent pr. 31.12.2023.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert egen strategi for finansieringsrisiko, herunder definert risikovilje, risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettningstiltak ved likviditetsmangel som følger av selskapets gjenopprettingsplan. Dette danner grunnlaget for likviditetsstyringen.

Styring av finansierings- og likviditetsrisiko skjer gjennom rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. I tillegg er det etablert et avtaleverk mellom aksjonærene og EBK, som sikrer at selskapet kan få tilført likviditet i en krisesituasjon. Avtalen går ut på at eierbankene, under gitte forutsetninger, er forpliktet til å kjøpe selskapets OMF-er. Kjøpsforpliktelsen er oppad begrenset til forfall på selskapets OMF-er, utstedt under EMTCN-programmet og tilhørende byteavtaler, for de kommende 12 månedene. Det gjøres fradrag for EBKs egen likviditet. Bankene kan deponere disse OMF-ene i Norges Bank mot en avkortning. EBK har ikke deponeringsadgang i Norges Bank.

Selskapet er organisert med avdeling for innlån med finansdirektør/CFO, som foretar den operative likviditetsstyringen og rapporterer til administrerende direktør. Innlånsavdelingen benytter likviditetsprognoser som oppdateres minst månedlig og oftere ved behov. Ved opptak av ny finansiering simuleres fremtidig likviditetsbeholdning, refinansieringsindikatorer og snittløpetid på finansiering. Styret mottar i hvert styremøte detaljert informasjon om finansierings- og likviditetssituasjonen i selskapet.

Selskapets risiko- og compliancefunksjon måler eksponering knyttet til finansierings- og likviditetsrisiko i forhold til vedtatte rammer på løpende basis og rapporterer den faktiske eksponeringen kvartalsvis i risiko- og compliance-rapport til styret. I samme rapportering foreligger stresstester, der effekt på likviditetsbeholdningen simuleres ved eventuelle likviditetskriser, herunder markedsspesifikke, selskapsspesifikke kriser og kombinasjon av disse. Disse rapportene gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

Kapitalbehov

Finansierings- og likviditetsrisiko inngår ikke som vurdering av kapital under pilar 1. Vurdering av kapitalkrav for finansierings- og likviditetsrisiko inngår i vurderingen i ICAAP/ILAAP i selskapet, hvor det er vurdert at selskapets kapitalmål er tilstrekkelige for å håndtere fremtidig kapital- og likviditetsbehov utover regulatorisk minstekrav.

10. OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, juridisk risiko, mislighetsrisiko, personvernrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Risikovilje og eksponering

EBK har en oversiktlig virksomhet og enkel organisasjon og har derfor valgt basismetoden for beregning av kapitalkrav. I basismetoden er beregningsgrunnlaget for minstekravet til ansvarlig kapital gitt ved 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, jf. CRR.

Selskapet skal ha en lav risikoprofil når det gjelder operasjonell risiko. Operasjonell risiko som kan gi tap for EBK er i all hovedsak knyttet til manglende etablering av pant, internkontrollsvikt eller svikt i IT-systemer.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi for operasjonell risiko og IT-strategi som danner grunnlaget for styring og kontroll med operasjonell risiko. Det er implementert en rekke retningslinjer og rutiner for alle vesentlige prosesser i selskapet. Disse skal bidra til at identifiserte operasjonelle risikoer blir håndtert på en slik måte at gjenværende risiko blir akseptabel. Selskapet skal til enhver tid ha oppdatert forretningskontinuitetsplan, som sikrer at selskapet kan opprettholde driften og at funksjoner skal ha tilfredsstillende backup. Videre er det også utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Selskapet følger opp operasjonell risiko gjennom rapportering og registrering av operasjonelle hendelser, gjennomføring av complianceaktiviteter og internrevisjon mv. Risiko- og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis en risiko- og compliancerapport med status og trend på operasjonell risiko basert på ovennevnte forhold. Rapporteringen gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

Tabell 11 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for operasjonell risiko (tall i tusen)

Operasjonell risiko	2021	2022	2023
Netto inntekter	66 663	141 181	212 199
Gjennomsnittlig inntekter			140 014
Beregningsgrunnlag			262 527
Kapitalkrav			21 002

Kapitalbehov

EBK benytter seg av basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko som følger av pilar 1. Kapitalkravet er beregnet til 21,0 millioner kroner pr. 31. desember 2023 og vurderes til å ta tilstrekkelig høyde for tap i verste fall.

11. KLIMA- OG BÆREKRAFTSRISIKO

Klimarisiko betegnes som trusler og muligheter knyttet til klimaendringer og omstilling til et lavutslippssamfunn. Klimarisiko er inndelt i følgende kategorier:

- *Fysisk risiko - kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.*
- *Overgangsrisiko - økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.*
- *Ansvarsrisiko - erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.*

Risikovilje og eksponering

EBK er eksponert for overgangsrisiko og fysisk risiko hovedsakelig gjennom eiendommene selskapet tar sikkerhet i ved utlån til bolig. Krav fra myndigheter eller markedet kan innebære at eiendommer med høyt energiforbruk eller store klimaavtrykk faller i verdi. Fysisk risiko kan bety at ekstremvær gir skade på eiendommer, noe som igjen kan gi økt sannsynlighet for mislighold pga. økonomiske tap, samt reduksjon i verdien av panteobjektet. For EBK utgjør også klimarisiko, herunder overgangsrisiko, en finansieringsrisiko. Klimarisiko får stadig større oppmerksomhet hos finansielle investorer. En oppfatning av at EBK eller Eika Alliansen er særlig eksponert mot overgangsrisikoen, kan få betydning for pris og tilgang på finansiering.

Klima- og bærekraftsrisiko i selskapet skal være lav. Selskapets styring og kontroll med risikoen vurderes i det følgende.

Ansvarlig utlån

Klimaendringer og miljøutfordringer utgjør en økende risiko, men også en mulighet til endring og omstilling.

I forbindelse med overgangsrisiko er det naturlig å trekke frem selskapets analyse av sikkerhetsmassen som definerer tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten, som er blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering, som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene. Det henvises til selskapets område for bærekraft og samfunnsansvar for ytterligere informasjon¹³. Selskapet har gjort denne analysen primært fordi en statusmåling av klimaavtrykket på aktivaene utlånene finansierer, representerer et første skritt mot en ambisjon om å redusere klimaavtrykket for boenhetene selskapet finansierer over tid. Resultatene av denne analysen vil brukes som underlag i prosesser som pågår i Eika Alliansen, med det formål å innarbeide klimarisiko og -avtrykk i kredittprosessene. Videre er denne analysen en sentral del av et grønt rammeverk som selskapet kan utstede grønne obligasjoner under, nærmere omtalt nedenfor.

Tilknyttet fysisk risiko kan klimaendringer som flom, skred, ekstremvær, mer nedbør og oversvømmelser medføre skade på eiendommer, som igjen kan resultere i at panteobjektet i sikkerhetsmassen faller i verdi. Selskapet arbeider derfor aktivt med kartlegging av den fysiske klimarisikoen til boligene i sikkerhetsmassen. Dette arbeidet har i første omgang som målsetting å kartlegge hvilke boliger som er utsatt for skader som følge av naturkatastrofer som flom, skred og ekstremvær. NVE utarbeider faresonekart for kvikkleire, flom og skred i bratt terreng og Kartverket for stormflo (havnivå). Det henvises til bærekraftsdelen i årsrapporten for oversikt over samlet låneverdi for pantesikkerhetene i EBKs boliglånportefølje i de forskjellige faresonekategorier.

Likviditet og refinansiering

I en verden hvor globale investorer stadig stiller strengere krav til at investeringene de foretar skal være i bærekraftige institusjoner, har det vært et uttalt strategisk mål for Eika Alliansen og EBK å kunne tilrettelegge for grønn

¹³ Linker for ytterligere informasjon vedrørende samfunnsansvar og bærekraft: [Grønne obligasjoner](#) og [Samfunnsansvar](#)

finansiering. For å muliggjøre dette lanserte EBK et grønt obligasjonsrammeverk 4. februar 2021, og første grønne obligasjon ble utstedt i euro i juni samme år. Formålet med rammeverket er å finansiere de mest energieffektive pantesikkerhetene i sikkerhetsmassen gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. De meste energieffektive pantesikkerhetene identifiseres basert på tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge, omtalt som grønne boliger. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene.

Selskapet har ved utgangen av 2023 identifisert 21,6 milliarder kroner i boliglån for 8 934 pantesikkerheter, som oppfyller kriteriene til finansiering gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. Opptatt grønn finansiering er € 1 000 millioner (omtrent 11 milliarder kroner), og dette tilsvarer tilgjengelig kapasitet for grønne obligasjonsutstedelser på 11 milliarder kroner. Utstedelse av grønne obligasjoner gir selskapet mulighet til å nå en bredere investorbasis utover tradisjonelle obligasjoner, samt sikre finansiering fra eksisterende investorer som i økende grad vektlegger bærekraft. Dette medfører redusert refinansieringsrisiko.

Operasjonelt

EBK skal arbeide for å sikre likestilling og mangfold, selskapet skal velge leverandører som er opptatt av samfunnsansvar og disse skal opptre redelig og sikre anstendig arbeidsvilkår. Det gjennomføres aktsomhetsvurderinger der EBK kartlegger og vurderer faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.

Tillit fra omverdenen og godt omdømme er viktig for EBK, og selskapets interessenter forventer at selskapet er en ansvarlig samfunnsaktør. EBK har et ansvar for å unngå å medvirke til miljøødeleggelser, økonomisk kriminalitet og korrupsjon og brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter. Klima- og bærekraftsrisiko skal inngå som en fast del av selskapets risikostyring

for alle forretningsområder, og selskapet skal fremme mangfold og kjønnsnøytralitet i organisasjonen.

EBKs strategi skal videre inneholde betraktninger vedrørende klima og bærekraftsrisiko, og selskapets risikostراتيجier skal omtale risikoen, herunder eksplisitt omtale vedrørende kredittsaker i selskapets kreditthåndbok.

Kapitalbehov

Det er vurdert at selskapets kapitalmål er tilstrekkelige for å håndtere risikoen knyttet til klima og bærekraft. For klimarisiko i utlånsporteføljen er overgangsrisikoen på kort sikt vurdert som lav, og med bakgrunn i gode naturskade-forsikringsordninger, samt at klimapåvirkningene på kort sikt er små, er den fysiske risikoen også vurdert til lav. Det arbeides med å fremskaffe ytterligere informasjon om klimarisiko for boliger for å øke treffsikkerheten på fremtidige vurderinger.